

זכר ימות עולם... The Miracle Of Jewish History

א) חשיבות האמונה

1) בא חבקוק והעמידן על אחת- וצדיק באמונתו יחיה

ספר חבקוק פרק ב

- (א) על משמרתִי אֶעֱמְדָה וְאֶתִּיבָבָה עַל מְצוֹר וְאֶצְפָּה לְרֵאוֹת מֵהַ יָדָר בֵּי וּמֵה אֲשִׁיב עַל תּוֹכְחֹתַי :
 (ב) וְעֵנִי יִהְיֶה וַיֵּאמֶר כְּתוּב חִזּוֹן וּבְאֵר עַל הַלְחוֹת לְמַעַן יְרוֹץ קוֹרָא בּוֹ :
 (ג) כִּי עוֹד חִזּוֹן לְמוֹעֵד וְנִפְחַ לְקוֹץ וְלֹא יִכָּזֵב אִם יִתְמַהֵמָה חִפָּה לוֹ כִּי בֹא יָבֹא לֹא יֵאָחֵר :
 (ד) הִנֵּה עֹפְלָה לֹא יִשְׁרָה נִפְשׁוֹ בּוֹ וְצַדִּיק בְּאֵמוֹנָתוֹ יִחְיֶה :

תלמוד בבלי מסכת מכות דף כג/ב

דרש רבי שמלאי שש מאות ושלש עשרה מצות נאמרו לו למשה שלש מאות וששים וחמש לאוין כמנין ימות החמה ומאתים וארבעים ושמונה עשה כנגד איבריו של אדם
 אמר רב המנונא מאי קרא תורה צוה לנו משה מורשה-
 תורה בגימטריא (כד/א) שית מאה וחד סרי הוי אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום :
 בא דוד והעמידן על אחת עשרה... בא ישעיהו והעמידן על שש... בא מיכה והעמידן על שלש...
בא חבקוק והעמידן על אחת שנאמר וצדיק באמונתו יחיה

ספר כד הקמח אמונה

עיקר התורה והמצוה היא האמונה כי מי שאין לו אמונה נוח לו שלא נברא

2) אנכי ה' אלהיך- העיקר והשורש שממנו נולדו

ספר שמות פרק כ

- (א) וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאֹמֶר :
 (ב) אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים :
 (ג) לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פְּנֵי :
 (ד) לֹא תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל וְכָל תְּמוּנָה אֲשֶׁר בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתַּחַת וְאֲשֶׁר בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ :
 (ה) לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם כִּי אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא פֶקֶד עֵינָי וְעַל רִבְעִים לְשָׁנָי :
 (ו) וְעֵשָׂה חֶסֶד לְאֻלְפִים לְאֹהֲבֵי וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתַי :

מכילתא פרשת בחדש פרשה ו

לא יהיה לך אלהים אחרים על פני. למה נאמר לפי שני אנכי ה' אלהיך משל למלך בשר ודם שנכנס למדינה אמרו לו עבדיו גזור עליהם גזרות אמר להם כשיקבלו את מלכותי אגזור עליהם שאם מלכותי לא יקבלו גזרותי לא יקבלו כך אמר המקום לישראל אנכי ה' אלהיך לא יהיה לך אני הוא שקבלתם מלכותי במצרים אמרו לו כן וכשם שקבלתם מלכותי קבלו גזרותי לא יהיה לך אלהים אחרים על פני.

השגות הרמב"ן לספר המצוות לרמב"ם מצות עשה א

ועם כל זה ראיתי לבעל ההלכות שלא ימנה אותה מצוה בכלל תרי"ג. ובדבור לא יהיה לך מניעות רבות לא יהיה לך לא תעשה לא תשתחוה להם ולא תעבדם. ואם כן יהיה מפי הגבורה חמש ומפי משה שש מאות ושמונה, לא מניין תורי"ה.
 והנראה מדעתו של בעל ההלכות שאין מנין תרי"ג מצות אלא גזירותיו יתע' שגזר עלינו לעשות או מנענו שלא נעשה אבל האמונה במציאותו יתב' שהודיע אותה אלינו באותות ובמופתים ובגילוי השכינה לעינינו הוא העיקר והשורש שממנו נולדו המצוות לא ימנה בחשבון.

ב) גדלות האדם/ישראל

ספר בראשית פרק א

(כו) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים וַעֲשֵׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ וְיִרְדּוּ בְדִגְתַּת הַיָּם וּבְעֹוף הַשָּׁמַיִם וּבְבְהֵמָה וּבְכָל הָאָרֶץ וּבְכָל הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל הָאָרֶץ:
(כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצַלְם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם:

משנה מסכת אבות פרק ג

(יד) הוא (רבי עקיבא) היה אומר, חביב אדם שנברא בצלם.
חבה יתרה נודעת לו שנברא בצלם, שנאמר (בראשית ט), כי בצלם אלהים עשה את האדם.

חביבין ישראל שנקראו בניים למקום.

חבה יתרה נודעת להם שנקראו בניים למקום, שנאמר (דברים יד), בניים אתם לה' אלהיכם.
חביבין ישראל, שנתן להם קלי חמדה.
חבה יתרה נודעת להם שנתן להם קלי חמדה שבו נברא העולם, שנאמר (משלי ד), כי לקח טוב נתתי לכם, תורתי אל תעזבו:

1) חביב אדם שנברא בצלם

ספר דברים פרק כא

(כב) וכי יהיה באיש חטא משפט מנות והומת ותלית אתו על עץ:
(כג) לא תליו נבלתו על העץ כי קבור תקברנו ביום ההוא כי קללת אלהים תלוי ולא תטמא את אדמתך אשר ידנד אלהיך נתן לך נחלה:

רש"י על דברים פרק כא פסוק כג

(כב) כי קללת אלהים תלוי - זלזולו של מלך הוא שאדם עשוי בדמות דיוקנו וישראל הם בניו משל לשני אחים תואמים שהיו דומין זה לזה אחד נעשה שר ואחד נתפס ללסטיות ונתלה כל הרואה אותו אומר השר תלוי כל קללה שבמקרא לשון הקל זלזול כמו והוא קללני קללה נמרצת:

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף מ/ב

תניא אומר רבי מאיר משלו משל למה הדבר דומה לשני אחים תאומים בעיר אחת אחד מינוהו מלך ואחד יצא לליסטיות צוה המלך ותלאוהו כל הרואה אותו אומר המלך תלוי צוה המלך והורידוהו

ספר שמות פרק כ

(כג) ולא תעלה במעלת על מזבחי אשר לא תגלה ערותך עליו:

מכילתא פרשת בחדש פרשה יא

אשר לא תגלה ערותך עליו... והרי דברים ק"ו ומה אם אבנים שאין בהם דעת לא לרעה ולא לטובה אמר הקדוש ברוך הוא לא תנהג בהן מנהג בזיון חבריך שהוא בדמותו של מי שאמר והי' העולם דין הוא שלא תנהג בו מנהג בזיון אשר לא תגלה ערותך עליו:

מדרש רבה ויקרא פרשה לד פסקה ג

(ג) ד"א וכי ימוך הה"ד (שם יא) גומל נפשו איש חסד זה הלל הזקן שבשעה שהיה נפטר מתלמידיו היה מהלך והולך עמם אמרו לו תלמידיו ר' להיכן אתה הולך אמר להם לעשות מצוה אמרו לו וכי מה מצוה זו אמר להן לרחוץ בבית המרחץ אמרו לו וכי זו מצוה היא אמר להם הן מה אם איקונין של מלכים שמעמידים אותו בבתי טרטיאות ובבתי קרקסיות מי שנתמנה עליהם הוא מורקן ושוטפן והן מעלין לו מזונות ולא עוד אלא שהוא מתגדל עם גדולי מלכות אני שנבראתי בצלם ובדמות דכתיב (בראשית ב) כי בצלם אלהים עשה את האדם עאכ"ו

2 חביבין ישראל שנקרא בנים למקום

רש"י על דברים פרק כא פסוק כג
 (כג) כי קללת אלהים תלוי - זלזולו של מלך הוא שאדם עשוי בדמות דיוקנו וישראל הם בניו
 משל לשני אחים תואמים שהיו דומין זה לזה אחד נעשה שר ואחד נתפס ללסטיות ונתלה כל
 הרואה אותו אומר השר תלוי כל קללה שבמקרא לשון הקל וזלזול כמו והוא קללני קללה נמרצת:

ספר דברים פרק יד

(א) **בְּנִים אַתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם** לֹא תִתְגַּדְדוּ וְלֹא תִשְׁיִמוּ קַרְחָה בֵּין עֵינֵיכֶם לְמַת :
 (ב) **כִּי עַם קְדוֹשׁ אַתֶּה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבְךָ בָּחַר יְהוָה לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה מִכָּל הָעַמִּים** אֲשֶׁר עַל פְּנֵי
 הָאָדָמָה :

ספר שמות פרק ד

(כא) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה בְּלִקְתֶּךָ לָשׁוּב מִצְרַיִמָּה רְאֵה כָּל הַמּוֹפְתִים אֲשֶׁר שָׁמַתִּי בְיָדְךָ וַעֲשִׂיתָם לִפְנֵי
 פְּרַעֲוֶה וְאֲנִי אֶחְזַק אֶת לְבָבוֹ וְלֹא יִשְׁלַח אֶת הָעַם :
 (כב) וַאֲמַרְתָּ אֶל פְּרַעֲוֶה כֹּה אָמַר יְהוָה בְּנִי בְּכָרִי יִשְׂרָאֵל :
 (כג) וַאֲמַר אֱלֹהִים שְׁלַח אֶת בְּנִי וְיַעֲבֹדֵנִי וְתִמְאַן לְשַׁלְּחוֹ הַנֶּה אֲנִי הֲרֹג אֶת בְּנִי בְּכָרְךָ :
 (כד) וַיְהִי בְיָדְךָ בְּמִלּוֹן וַיִּפְגְּשֶׁהוּ יְדֹד וַיִּבְקֶשׁ הַמִּיתוֹ :
 (כה) וַתִּשְׁחַץ צַפְרָה צַר וַתִּכְרַת אֶת עַרְלַת בְּנֵיהָ וַתַּגַּע לְרַגְלָיו וַתֹּאמֶר כִּי חֲתַן דְּמַיִם אַתָּה לִּי :
 (כו) וַיִּרְרָף מִמֶּנּוּ אִזּוֹ אֲמַרְהָ חֲתַן דְּמַיִם לְמוֹלַת :

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף ל"א

כדתניא בנים אתם להי' אלהיכם בזמן שאתם נוהגים מנהג בנים אתם קרוים בנים אין אתם
 נוהגים מנהג בנים אין אתם קרוים בנים דברי ר' יהודה
 רבי מאיר אומר **בין כך ובין כך אתם קרוים בנים** שנאמר בנים סכלים המה ואומר בנים לא אמון
 בס ואומר זרע מרעים בנים משחיתים ואומר והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר
 להם בני אל חי מאי ואומר וכי תימא סכלי הוא דמקרי בני כי לית בהו הימנותייהו לא מיקרו בני
 תא שמע ואומר בנים לא אמון בס וכי תימא כי לית בהו הימנותא הוא דמיקרו בנים כי פלחו
 לעבודת כוכבים לא מיקרו בנים תא שמע ואומר זרע מרעים בנים משחיתים וכ"ת בנים משחיתים
 הוא דמיקרו בני מעלייא לא מיקרו תא שמע ואומר והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם
 יאמר להם בני אל חי :

ג) הצורך ללמוד ולחוות את ההיסטוריה היהודית

1) כללי

ספר בראשית פרק ד
 (כה) וַיַּדַע אָדָם עוֹד אֶת אִשְׁתּוֹ וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁט כִּי שֵׁת לִי אֱלֹהִים זָרַע אַחַר תַּחַת הַכֶּלֶל כִּי הָרְגוּ קַיִן : (כו) וּלְשֵׁת גַּם הוּא יָלַד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ אֱנוֹשׁ אַז הוּחַל לְקָרָא בְּשֵׁם יְדֻד :
 פרק ה
 (א) זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם בְּרָא אֱלֹהִים אָדָם בְּדַמּוֹת אֱלֹהִים עָשָׂה אֹתוֹ :

מדרש רבה בראשית פרשה כד פסקה ז
 בן עזאי אומר זה ספר תולדות אדם זה כלל גדול בתורה
 ר"ע אומר (ויקרא יט) ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה

2) של עם ישראל

א. יציאת מצרים ומעמד הר סיני

ספר דברים פרק ד
 (לב) כִּי שָׁאַל נָא לְיָמִים ראשונים אשר היו לפניך לִמֹן הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים אָדָם עַל הָאָרֶץ וּלְמַקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְעַד קִצְחַת הַשָּׁמַיִם הַנִּהְיָה כְּדָבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אוֹ הַנֶּשְׁמָע כְּמָהוּ :
 (לג) הַשָּׁמַע עִם קוֹל אֱלֹהִים מִדְּבַר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ כְּאֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ אֵתהּ וַיְחִי :
 (לד) אוֹ הַנִּשְׁחָה אֱלֹהִים לְבֹא לְקַחַת לוֹ גוֹי מִקְרִיב גוֹי בְּמִסַּת בְּאֵתוֹת וּבְמוֹקְתִים וּבְמִלְחָמָה וּבְיָד הַזָּקָה וּבְזָרוּעַ נְטוּיָה וּבְמוֹרָאִים גְּדֹלִים כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה לְכֶם יְדֻד אֱלֹהִים בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ :
 (לה) אֵתהּ הִרְאֵת לְדַעַת כִּי יְדֻד הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד מִלְּבָדוֹ :
 (לו) מִן הַשָּׁמַיִם הַשְּׁמִיעַךְ אֵת קוֹלוֹ לְיִסְרָךְ וְעַל הָאָרֶץ הִרְאָךְ אֵת אִשׁוֹ הַגְּדוֹלָה וּדְבָרָיו שָׁמַעְתָּ מִתּוֹךְ הָאֵשׁ :
 (לז) וַתַּחַת כִּי אָהַב אֵת אֲבֹתֶיךָ וַיִּבְחַר בְּזָרְעוֹ אֲחֵרָיו וַיּוֹצֵאךְ בְּפָנָיו בְּלַחֹ הַגָּדֹל מִמִּצְרַיִם :
 (לח) לְהוֹרִישׁ גוֹיִם גְּדֹלִים וְעַצְמִים מִמֶּךָ מִפְּנֵיךְ לְהַבְיָאךְ לְתֵת לָךְ אֵת אֶרֶץ נְחֻלָּה כִּיֹּם הַזֶּה :
 (לט) וַיְדַעְתָּ הַיּוֹם וְהַשָּׁבַת אֶל לְבָבְךָ כִּי יְדֻד הוּא הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת אֵין עוֹד :

רמב"ן על שמות פרק יג פסוק טז
 ובעבור כי הקב"ה לא יעשה אות ומופת בכל דור לעיני כל רשע או כופר, יצוה אותנו שנעשה תמיד זכרון ואות לאשר ראו עינינו, ונעתיק הדבר אל בנינו, ובניהם לבניהם, ובניהם לדור אחרון והחמיר מאד בענין הזה כמו שחייב כרת באכילת חמץ (לעיל יב טו) ובעזיבת הפסח (במדבר ט יג), והצריך שנכתוב כל מה שנראה אלינו באותות ובמופתים על ידינו ועל בין עינינו, ולכתוב אותו עוד על פתחי הבתים במזוזות, ושנוכיר זה בפינו בבקר ובערב, כמו שאמרו (ברכות כא) אמת ויציב דאורייתא, ממה שכתוב (דברים טז ג) למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיידך, ושנעשה סכה בכל שנה :

משנה מסכת פסחים פרק י
 בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חֵיב אָדָם לְרְאוֹת אֵת עַצְמוֹ כְּאֵלוֹ הוּא יָצָא מִמִּצְרַיִם ,
 שְׁנָאֵמַר (שמות יג), והגדת לבנך ביום ההוא לאמר, בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים.

ספר שמות פרק י
 (א) וַיֹּאמֶר יְדֻד אֶל מֹשֶׁה בֹא אֶל פְּרַעֲהַ כִּי אֲנִי הַכְּבֹדְתִי אֶת לְבֹו וְאֵת לֵב עַבְדִּי לְמַעַן שְׁתִּי אֹתְתִי אֵלָה בְּקִרְבּוֹ :
 (ב) וּלְמַעַן תִּסַּפֵּר בְּאָזְנֵי בְנֶךָ וּבֶן בְּנֶךָ אֵת אֲשֶׁר הִתְעַלְלִיתִי בְּמִצְרַיִם וְאֵת אֹתְתִי אֲשֶׁר שְׁמַתִּי בָם וַיְדַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְדוּד :

ספר דברים פרק ד
 (ט) רַק הַשָּׁמֶר לָךְ וְשִׁמְרוּ נִפְשֶׁךָ מֵאֵד פֶּן תִּשְׁכַּח אֵת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ וּפֶן יִסּוּרוּ מִלְּבָבְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְהִדְעָתֶם לְבָנֶיךָ וּלְבְנֵי בְנֶיךָ : (י) יוֹם אֲשֶׁר עָמַדְתָּ לִפְנֵי יְדֻד אֱלֹהֶיךָ בְּחַרְבַּב בְּאֵמֶר יְדֻד אֵלֵי הַקֹּהֶל לִי אֵת הָעָם וְאֲשַׁמְעֶם אֵת דְּבָרֵי אֲשֶׁר יִלְמְדוּן לִירְאָה אֹתְתִי כֹל הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים עַל הָאֲדָמָה וְאֵת בְּנֵיהֶם לְמַדּוֹן :

ב. שנות דור ודור

ספר דברים פרק לב
 (ז) זָכֹר יְמוֹת עוֹלָם בֵּינוּ שְׁנוֹת דָּר וָדָר שְׁאֵל אֲבִיךָ וַנִּגְדָּךְ זִקְנֶיךָ וַיֹּאמְרוּ לָךְ :
 (ח) הִתְנַחֵל עֲלֵיוֹן גוֹיִם בְּהַפְרִידוֹ בְּנֵי אָדָם יִצַּב גְּבֻלַת עַמִּים לְמַסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :
 (ט) כִּי חִלַּק יְדֻד עַמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נְחֻלָּתוֹ :

ד) המציאות והראייה של זרים

King Louis XIV once had an interesting discussion with the famous 17th century Roman Catholic philosopher and mathematician, Blaise Pascal.
The king asked Pascal to show him evidence of the supernatural, and Pascal responded. "The Jews, Your Majesty, the Jews!"

משך חכמה על ויקרא פרק כו פסוק מד
והנה מעת היות ישראל בגוים, ברבות השנים, אשר לא האמינו כל יושבי תבל כי יתקיימו באופן
נפלא אשר לא ישער מחשבת אדם משכיל, היודע קורות הימים והמצולות אשר שטפו באלפי שנים
על עם המעט והרפה כח וחדל אוניס, [אשר זה לבד ג"כ מופת נפלא וגדול על קיום האומה למטרה
נשגבה אלקית, אשר נתנבאו עליה הקדמונים]

1) Jewish Survival

Concerning the Jews (The Complete Essays of Mark Twain, p. 249)¹

The Egyptian, the Babylonian, the Persian, rose, filled the planet with sound and splendor, then faded to dream stuff and passed away.

The Greek and the Roman followed, made a vast noise and they are gone.

Other peoples have sprung up, held their torch high for a time, but it burned out and they sit in twilight now, or have vanished.

The Jew saw them all, beat them all, and is now what he always was, exhibiting no decadence, no infirmities of age, no weakening of his parts, no slowing of his energies, no dulling of his alert and aggressive mind.

All things are mortal, but the Jew.

All other forces pass, but he remains.

What is the secret of his immortality?

Jean-Jacques Rousseau²

But an astonishing and truly unique spectacle is to see an expatriated people, who **have had neither place nor land for nearly two thousand years**, a people mingled with foreigner... a scattered people, dispersed over the world, **enslaved, persecuted, scorned by all nations**, nonetheless preserving its characteristics, its laws, its customs, its patriotic love of the early social union, when all ties with it seem broken. The Jews provide us with an astonishing spectacle: the laws of Numa, Lycurgus, Solon are dead; the very much older laws of Moses are still alive. Athens, Sparta, Rome have perished and no longer have children left on earth; Zion, destroyed, has not lost its children.

Any man whosoever he is, must acknowledge this as a unique marvel, the causes of which, divine or human, certainly deserve the study and admiration of the sages, in preference to all that Greece and Rome offer of what is admirable in the way of political institutions and human settlements.

---

¹Mark Twain was the pen name of American novelist Samuel Langhorne Clemens (1835-1910). The following famous passage is taken from a magazine article he wrote in 1899 in answer to a request to clarify his views about the Jews.

²Jean-Jacques Rousseau (1712-1778) was one of the most influential political thinkers in modern times: his *The Social Contract* helped inspire the French Revolution. After his death, the following note was discovered among his unpublished papers. The manuscript is to be found in the public library at Neuchâtel (Cahiers de brouillons, notes et extraits, no. 7843)

Jewish World, London, 1908, Leo Tolstoy

The Jew is the emblem of eternity.

He whom neither slaughter, nor torture of thousands of years could destroy,
 he whom neither fire, nor sword, nor inquisition was able to wipe off the face of the earth;
 he who was the first to produce the oracle of God,
 he who has been for so long the guardian of prophecy and who transmitted it to the rest of the world.

Such a nation cannot be destroyed.

The Jew is as everlasting as eternity itself.

Pensee, Blaise Pascal (1623-1662), Ency. Britannica, 1952 - Paragraph 620, p. 285

This people are not eminent solely by their antiquity, but are also singular by their duration, which has always continued from their origin till now.

For, whereas the nations of Greece and of Italy, of Lacedaemon, of Athens and of Rome, and others who came long after, have long since perished, these ever remain, and **in spite of the endeavors of many powerful kings who have a hundred times tried to destroy them, as their historians testify, and as it is easy to conjecture from the natural order of things during so long a space of years, they have nevertheless been preserved**

The Meaning of History, Nicolay Berdyaev³, 1936, pg. 86-87

Its survival is a mysterious and wonderful phenomenon demonstrating that **the life of this people is governed by a special predetermination, transcending the processes of adaptation expounded by the materialistic interpretation of history.**

The survival of the Jews, their resistance to destruction, their endurance under absolutely peculiar conditions and the fateful role played by them in history: all these point to the **particular and mysterious foundations of their destiny.**

The History of the Jews (Conclusion), Cecil Roth, Oxford Professor

The preservation of the Jew was certainly not casual.

He has endured through the power of a certain ideal, based upon the recognition of the influence of a higher power in human affairs.

Indeed, time after time in his history he has been saved from disaster in a manner which cannot be described as anything but providential.

Thomas Newton - British Clergyman: Bishop of Bristol (1704-1782)

The preservation of the Jews is really one of the most signal and illustrious acts of divine Providence... and what but a supernatural power could have preserved them in such a manner as none other nation upon earth hath been preserved.

Nor is the providence of God less remarkable in the destruction of their enemies, than in their preservation...

We see that the great empires, which in their turn subdued and oppressed the people of God, are all come to ruin...

And if such hath been the fatal end of the enemies and oppressors of the Jews, let it serve as a warning to all those, who at any time or upon any occasion are for raising a clamor and persecution against them.

---

³Nicolai Berdyaev (1874-1948) was a Marxist who held the chair in philosophy at the University of Moscow. In later life he rejected Marxism and became increasingly devoted to religion. In The Meaning of History he tells of how he came to realize that the history of the Jews refuted the Marxist belief that the destiny of civilizations was ruled by material forces alone.

2) Anti Semitism

Anti-Semitism in the Contemporary World, Ch. 1, Prof. Michael Curtis (Rutgers U.)

The uniqueness of anti-Semitism lies in the fact that no other people in the world have ever been charged **simultaneously**:

With alienation from society and with cosmopolitanism.

With being capitalistic exploiters and also revolutionary communist advocates.

The Jews were accused of having an imperious mentality, and at the same time they're the people of the book.

They're accused of being militant aggressors, at the same time as being cowardly pacifists.

With being a chosen people, and also having an inferior human nature.

With both arrogance and timidity.

With both extreme individualism and community adherence.

With being guilty of the crucifixion of Jesus and at the same time held to account for the invention of Christianity...

Everything and its opposite becomes a reason for anti-Semitism.

Anne Frank, Diary of a Young Girl, entry dated april 11, 1944

The persecution reminds us that we are not like the rest of the nations of the world – we have a higher purpose.

Who has made us Jews different from all other people?...

We can never become just Netherlanders, or just English or representatives of any country for that matter. We will always remain Jews.

3) Significance

Concerning the Jews (The Complete Essays of Mark Twain, p. 249)

If the statistics are right, the Jews constitute but one percent of the human race. It suggests a nebulous dim puff of star dust lost in the blaze of the Milky Way.

Properly the Jew ought hardly to be heard of; but he is heard of, has always been heard of.

He is as prominent on the planet as any other people, and his commercial importance is extravagantly out of proportion to the smallness of his bulk.

His contributions to the world's list of great names in literature, science, art, music, finance, medicine, and abstruse learning are also **away out of proportion to the weakness of his numbers.**

John Adams⁴

I will insist the Hebrews **have [contributed] more to civilize men than any other nation.** If I was an atheist and believed in blind eternal fate, I should still believe that fate had ordained the Jews to be the most essential instrument for civilizing the nations ...

They are the most glorious nation that ever inhabited this Earth. The Romans and their empire were but a bubble in comparison to the Jews. They have given religion to three-quarters of the globe and have influenced the affairs of mankind more and more happily than any other nation, ancient or modern.

Friedrich Nietzsche, The Gay Science, pg. 291

Inci-dentially, Europe owes the Jews no small thanks for making people think more logically and for establishing cleaner intellectual habits-nobody more so than the Germans who are a lamentably deraisonnable race who to this day are still in need of having their "heads washed" first. **Wherever Jews have won influence they have taught men to make finer distinctions, more rigorous inferences, and to write in a more luminous and cleanly fashion; their task was ever to bring a people to listen to raison."**

Jews and Gentiles, Milton Himmelfarb and Gertrude Himmelfarb, Encounter 2007, 141

Each Jew knows how thoroughly ordinary he is; yet taken together, we seem caught up in things and inexplicable... **The number of Jews in the world is smaller than a small statistical error in the Chinese census. Yet we remain bigger than our numbers.** Big things seem to happen around and to us.

Judaism Online, Simple to Remember.com

At least 170 Jews and persons of half-Jewish ancestry have been awarded the Nobel Prize, accounting for 22% of all individual recipients worldwide between 1901 and 2005, and constituting 37% of all US recipients during the same period.

In the scientific research fields of Chemistry, Economics, Medicine, and Physics, the corresponding world and US percentages are 26% and 39%, respectively.

(Jews currently make up approximately 0.25% of the world's population and 2% of the US population.)

The Jewish Mystique, Ernest van den Haag, Dell Publishing, 1971, pg. 13

Asked to make a list of the men who have most dominated the thinking of the modern world, many educated people would name Freud, Einstein, Marx and Darwin. Of these four, only Darwin was not Jewish.

In a world where Jews are only a tiny percentage of the population, **what is the secret of the disproportionate importance the Jews have had in the history of Western culture?**

---

⁴John Adams was the second President of the United States. This is taken from a letter to F. A. Van der Kemp [Feb. 16, 1808]. Pennsylvania Historical Society).

4) The Ingathering to Israel

5) The Land's Loyalty

Innocents Abroad, Vol. II, Mark Twains, Harper and Brothers, 1922, NY
(impressions of his visit to Israel in 1867)

We traversed some miles of the desolate country, whose soil is rich enough but is given wholly to weeds, as silent, mournful expanse.

A desolation is here that not even imagination can grace with the pomp of life and action...

We never saw a human being on the whole route.

We pressed on towards the goal..., renowned Jerusalem.

The further we went, the hotter the sun got, the more rocky and bare, repulsive and dreary the landscape became. There was hardly a tree or a shrub anywhere.

Even the olive and the cactus, those fast friends of a worthless soil, had almost deserted the country.

No landscape exists that is more tiresome to the eye than that which bound the approaches to Jerusalem.

Jerusalem is mournful, dreary and lifeless. I would not desire to live there.

Modern Science in Bible Lands, Professor Sir John William Dossou, pp. 449-450,
(London, 1888)

Israel awaits its true and only permanent residents.

Until today no people has succeeded in establishing national dominion in the Land of Israel...

No national unity or spirit of nationalism has acquired any hold there.

The mixed multitude of itinerant tribes that managed to settle there did so on lease, as temporary residents.

It seems that they await the return of the permanent residents of the Land.

ה) המקורות בתורה

1) נצחיות עם ישראל

ספר בראשית פרק יז

(ז) וְהַקְמַתִי אֶת בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ וּבֵין וְרַעְדָּ אֶחְרִיד לְדֹרֹתֶם לְבְרִית עוֹלָם לְהִיּוֹת לְךָ לְאֱלֹהִים וּלְרַעְדָּ אֶחְרִיד :

ספר ויקרא פרק כו

(מד) וְאַף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתְם בְּאֶרֶץ אֲבוֹתֵיכֶם לֹא מֵאַסְתִּים וְלֹא גַעַלְתִּים לְכַלְתֶּם לְהַפֵּר בְּרִיתִי אִתְּם כִּי אֲנִי יְדֹד אֱלֹהֵיכֶם :
(מה) וְזָכַרְתִּי לְהֵם בְּרִית רֵאשֻׁנִים אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהִיּוֹת לְהֵם לְאֱלֹהִים אֲנִי יְדֹד :

ספר ירמיה פרק לא

(לד) כֹּה אָמַר יְהוָה יְדֹד נְתַן שְׁמֶשׁ לְאוֹר יוֹמָם חֶקֶת יָרֵחַ וְכּוֹכָבִים לְאוֹר לַיְלָה רַגַע הַיּוֹם וַיִּקְהוּ גִלְיוֹ יְדֹד צְבָאוֹת שְׁמוֹ :
(לה) אִם יִמְשׁוּ הַחֻקִּים הָאֵלֶּה מִלִּפְנֵי נְאֻם יְדֹד גַּם זֶרַע יִשְׂרָאֵל יִשְׁבְּתוּ מֵהִיּוֹת גּוֹי לִפְנֵי כָּל הַיָּמִים :
(לו) כֹּה אָמַר יְהוָה אִם יִמְדוּ שָׁמַיִם מִלְמַעְלָה וַיִּחְקְרוּ מוֹסְדֵי אֶרֶץ לְמַטָּה גַם אֲנִי אֶמְאַס בְּכָל זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַל כָּל אֲשֶׁר עָשׂוּ נְאֻם יְדֹד :

תלמוד בבלי מסכת יומא דף סט/ב

רבי יהושע בן לוי למה נקרא שמן אנשי כנסת הגדולה שהחזירו עטרה ליושנה
אתא משה אמר האל הגדול הגבור והנורא
אתא ירמיה ואמר נכרים מקרקרין בהיכלו איה נוראותיו לא אמר נורא
אתא דניאל אמר נכרים משתעבדים בבניו איה גבורותיו לא אמר גבור
אתו אינהו ואמרו אדרבה זו היא גבורת גבורתו שכובש את יצרו שנותן ארך אפים לרשעים
ואלו הן נוראותיו שאלמלא מוראו של הקדוש ברוך הוא היאך אומה אחת יכולה להתקיים בין
האומות

2) שנאת ישראל

ספר דברים פרק כח

(סה) וּבְגוֹיִם הֵהֱם לֹא תִרְגִּיעַ וְלֹא יִהְיֶה מְנוּחַ לְכַף רַגְלְךָ וְנִתְּן וְדָד לְךָ שֵׁם לֵב רָגַז וְכִלְיוֹן עֵינַיִם וַדָּבָו וְנָפֶשׁ :
(סו) וְהָיוּ חַיֵּיךָ תִּלְאִים לְךָ מִנְּגַד וּפְחַדְתָּ לַיְלָה וַיּוֹמַם וְלֹא תִאֲמִין בְּחַיִּיד :
(סז) בְּבִקְרַת תִּאֲמַר מִי יִתֵּן עָרֵב וּבְעָרֵב תִּאֲמַר מִי יִתֵּן בִּקְרַת מִפְּחַד לְבָבְךָ אֲשֶׁר תִּפְחַד וּמִפְּרָאָה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאָה :
(סח) וְהִשְׁכִּיבְךָ יְדֹד מִצְרַיִם בְּאֵנִיוֹת בְּדָרְךָ אֲשֶׁר אֶמְרָתִי לְךָ לֹא תִסִּיף עוֹד לְרַאֲתָהּ וְהִתְמַפְרֶתֶם שֵׁם לְאִיבִיד לְעַבְדִּים וְלִשְׁפָחוֹת וְאִין קִנְיָה :

Wikipedia

During World War II, the Motorschiff *St. Louis* was a German ocean liner infamously known for carrying more than 900 Jewish refugees from Nazi Germany in 1939 intending to escape the Holocaust to debark in Cuba. However they were denied permission to land. The captain, Gustav Schröder, went to the United States and Canada, trying to find a nation to take the Jews in, but both nations refused.

ספר יחזקאל פרק כ

(לב) וְהֵעֵלָה עַל רוּחְכֶם הָיוּ לֹא תִהְיֶה אֲשֶׁר אִתְּם אֲמֹרִים נְהִיָה כְּגוֹיִם כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲרָצוֹת לְשָׂרֵת עַץ וְאֶבֶן :
(לג) חִי אֲנִי נְאֻם אֲדֹנָי יְדֹד אִם לֹא בִּיד חֲזָקָה וּבְזִרוּעַ נְטוּיָה וּבְחֶמְהָ שְׁפִיכָה אֶמְלוֹךְ עֲלֵיכֶם :
(לד) וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים וְקִבְצֵתִי אֶתְכֶם מִן הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר נְפִוצוֹתֶם בָּם בִּיד חֲזָקָה וּבְזִרוּעַ נְטוּיָה וּבְחֶמְהָ שְׁפִיכָה :

ספר עמוס פרק ג

(א) שְׁמַעוּ אֶת הַדְּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר דָּבַר יְדֹד עֲלֵיכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל כָּל הַמִּשְׁפָּחָה אֲשֶׁר הִעֲלִיתִי מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר : (ב) רַק אֶתְכֶם יַדְעִתִּי מִכָּל מִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה עַל פִּי אֶפְקֹד עֲלֵיכֶם אֵת כָּל עוֹנֵתֵיכֶם :

3 אור לגוים

ספר דברים פרק ד

(ו) ושמרתם ועשיתם כי הוא חקמתכם ובינתכם לעיני העמים
אשר ישמעו את כל החקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה:

ספר ישעיה

פרק מב

(ו) אני יהוה קראתיך בצדק ואחזק בידך ואצרך ואתנדך לברית עם לאור גוים:
(ז) לפקח עינים ערות להוציא ממסגר אסיר מבית כלא ישבי חשך: (ח) אני יהוה הוא שמי וכבודי
לאחר לא אתן ותהלתילפסילים: (ט) הראשונות הנה באו וחדשות אני מגיד בטרם תצמחנה אשמיע
אתכם:

(י) שירו ליהוה שיר חדש תהלתו מקצה הארץ יורדי הים ומלאו איים וישביהם: (יא) ישאו מדבר
וערו חצרים תשב קדר ורנו ישבי סלע מראש הרים וצנחו: (יב) שימו ליהוה כבוד ותהלתו באיים
וגידו:

פרק מט

(ו) ויאמר נקל מהיותך לי עבד להקים את שבטי יעקב ונצירי\ ונצוריא\ ישאל להשיב ונתתיך
לאור גוים להיות ישועתי עד קצה הארץ:

ספר שיר השירים פרק א

(ג) לרית שמניד טובים שמן תורק שמד על פן עלמות אהבוד:

מדרש רבה שיר השירים פרשה א פסקה כא

מה השמן הזה מביא אורה לעולם כך ישראל אורה לעולם שנאי (ישעיה ס) והלכו גוים לאורך:

4 קיבוץ גלויות

ספר דברים פרק ל

(א) והיה כי באו עליך כל הדברים האלה הברכה והקללה אשר נתתי לפניך והשבת אל לבבך בכל הגוים
אשר הדיחך והנה אליהך שמה:

(ב) ושבת עד והנה אליהך ושמעת בקלו ככל אשר אנכי מצוך היום אתה ובניך בכל לבבך ובכל נפשך:

(ג) ושב והנה אליהך את שבתך ורחמך ושב וקצצך מפל העמים אשר הפיצך והנה אליהך שמה:

(ד) אם יהיה נדח בקצה השמים משם יקבצך יהוה אליהך ומשם יקחך:

(ה) והביאך והנה אליהך אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירשתה והיטבך והרבה מאבתך:

ספר זכריה פרק ח

(ד) זה אמר יהוה צבאות עד ישובו זקנים וזקנות ברחבות ירושלים ואיש משענתו בידו מרב מיים:

(ה) ורחבות העיר ומלאו ילדים וילדות משחקים ברחבתיה:

(ו) זה אמר יהוה צבאות כי פלא בעיני שארית העם הזה בנימים ההם גם בעיני פלא נאם יהוה צבאות:

(ז) זה אמר יהוה צבאות הנני מושיע את עמי מארץ מזרח ומארץ מבוא השמש:

(ח) והבאתי אתם ושכנו בתוך ירושלים והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלהים באמת ובצדקה:

ספר ירמיה

פרק לג

(י) זה אמר יהוה עוד ישמע במקום הזה אשר אתם אמרים חרב הוא מאין אדם ומאין בהמה בערי יהודה
ובהצות ירושלים הנשמות מאין אדם ומאין יושב ומאין בהמה:

(יא) קול פשוט וקול שמחה קול חתן וקול פלה קול אמרים הודו את יהוה צבאות כי טוב יהוה כי לעולם

חסדו מבאים תודה בית יהוה כי אשיב את שבות הארץ כבראשונה אמר יהוה:

פרק ל

(א) הדבר אשר היה אל ירמיהו מאת יהוה לאמר: (ב) זה אמר יהוה אלהי ישראל לאמר כתב לך את כל
הדברים אשר דברתי אליך אל ספר: (ג) כי הנה מיים באים נאם יהוה ושבתי את שבות עמי ישראל ויהודה
אמר יהוה והשבתים אל הארץ אשר נתתי לאבותם וירשוה:

פרק לא

(יד) זה אמר יהוה קול ברמה ושמע נהי בכי תמרוורים רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי

איננו: (טו) זה אמר יהוה מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שקר לפעלתך נאם יהוה (שבנו מארץ

אויב: (טז) ויש תקוה לאחריה נאם יהוה ושבנו בנים לגבולם:

ספר עמוס פרק ט

(יג) הנה ימים באים נאם יהוה ונגש חורש בקוצר ודרך ענבים במשך הזרע והטיפו ההרים עסיס וכל הגבעות תתמונגנה :
 (יד) ושבתי את שבות עמי ישראל ובנו ערים נשמות וישבו ונטעו כרמים ושתו את יינם ועשו גנות ואכלו את פריהם :
 (טו) ונטעתים על אדמתם ולא ינתשו עוד מעל אדמתם אשר נתתי להם אמר יהוה אלהיך :

ספר ישעיה פרק יא (ההפטורה לאחרון של פסח וליום העצמאות)

(יא) והיה ביום ההוא שרש ישי אשר עמד לגס עמים אליו גוים ודרשו והיתה מנחתו כבוד :
 (יב) והיה ביום ההוא יוסיף אדני שנית דוד לקנות את שאר עמו אשר שאר מאשור וממצרים ומפתרוס ומכוש ומעילם ומשנער ומחמת ומאני הים :
 (יג) ונשא נס לגוים ואסף נדחי ישראל ונפצות יהודה יקבץ מארבע פנפות הארץ :

ספר ישעיהפרק כז

(יב) והיה ביום ההוא יחבט יהוה משבלת הנקר עד נחל מצרים ואתם תלקטו לאחד אחד בני ישראל :
 (יג) והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האבדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו ליהוה בהר הקדש בירושלם :

פרק מג

(ה) אל תירא כי אתך אני ממזרח אביא זרעך וממערב אקבצך :
 (ו) אמר לצפון תני ולתימן אל תכלאי הביאי בני מרחוק ובנותי מקצה הארץ :

פרק נו

(ז) והביאותים אל הר קדשי ושמתים בבית תפלתי עולתיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי פי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים :
 (ח) נאם אדני יהוה מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו :

סידור תפילה נוסח אשכנז

תקע בשופר גדול לחרותנו. ושא נס לקבץ גליותינו. וקבצנו יחד מארבע פנפות הארץ.
 ברוך אתה יידי. מקבץ נדחי עמו ישראל :

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף פח/א

אמר רבי יוחנן גדול קבוץ גליות כיום שנבראו בו שמים וארץ
 שנאמר ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדו ושמו להם ראש אחד ועלו מן הארץ כי גדול יום יזרעאל
 וכתוב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד :

רש"י על דברים פרק ל פסוק ג

(ג) ושב ה' אלהיך את שבותך - היה לו לכתוב והשיב את שבותך רבותינו למדו מכאן כביכול שהשכינה שרויה עם ישראל בצרת גלותם וכשנגאלין הכתיב גאולה לעצמו שהוא ישוב עמהם.
 ועוד י"ל שגדול יום קבוץ גליות ובקושי כאילו הוא עצמו צריך להיות אוהז בידיו ממש איש איש ממקומו כענין שנאמר ואתם תלקטו לאחד אחד בני ישראל. ואף בגליות שאר האומות מצינו כן ושבתי את שבות בני עמון :

5 נאמנותו הארץ לעם ישראל

א. גלות

ספר ויקרא פרק כו

(לב) והשמותי אני את הארץ ושממו עליה איביכם הישבים בה :

ספרא פרשת בחוקותי פרק ו

(ה) והשמותי אני את הארץ. זו מידה טובה שלא יהו ישראל אומרים הואיל וגלינו מארצנו עכשיו האויבים באים ומוצאים עליה נחת רוח שנאמר ושממו עליה אויביכם היושבים בה **אף האויבים הבאים אחרי כן לא ימצאו עליה נחת רוח :**

רמב"ן על ויקרא פרק כו פסוק טז

ואלה דברים יבטיחו בגאולה העתידה הבטחה שלמה יותר מכל חזיונות דניאל - וכן מה שאמר בכאן (בפסוק לב) ושממו עליה אויביכם, היא בשורה טובה מבשרת בכל הגליות שאין ארצנו מקבלת את אויבינו, וגם זו ראיה גדולה והבטחה לנו, כי לא תמצא בכל הישוב ארץ אשר היא טובה ורחבה ואשר היתה נושבת מעולם והיא חרבה כמוה, כי מאז יצאנו ממנה לא קבלה אומה ולשון, וכולם משתדלים להושיבה ואין לאל י

ב. גאולה

ספר זכריה פרק ח

(יא) ועתה לא כימים הראשונים אני לשארית העם הזה נאם והנה צבאות :
(יב) **פי זרע השלום הגפן תתן פריה והארץ תתן את יבולה והשמים יתנו טלם והנחלתי את שארית העם הזה את כל אלה :**

ספר ישעיה פרק סה

(כא) ובנו בתים וישבו ונטעו כרמים ואכלו פרים :
(כב) לא יבנו ואחר ישוב לא יטעו ואחר לאכל פי כימי העץ ימי עמי ומעשה ידיהם יבלו בחירי :

ספר יחזקאל פרק לו

(ז) לכן פה אמר אדני יהוה אני נשאתי את די אם לא הגוים אשר לכם מסביב המה פלמתישאו :
(ח) **ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל פי קרבו לבוא :**
(ט) **פי הנני אליכם ופניתי אליכם ונעבדתם ונזרעתם :**
(י) והרבייתי עליכם אדם כל בית ישראל פלה ונושבו הערים והחרבות תבנינה :
(יא) והרבייתי עליכם אדם ובהמה ורבו ופרו והושבתי אתכם קדמותיכם והטיבתימראשתיכם וידעתם פי אני יהוה :
(יב) והולכתי עליכם אדם את עמי ישראל וירשוף והיית להם לנחלה ולא תוסף עוד לשקלם :

(לד) **והארץ הנשמה תעבד תחת אשר היתה שממה לעיני כל עובר :**

(לה) **ואמרו הארץ הלזו הנשמה היתה כגן עדן והערים החרבות והנשמות והנהרסות בצורות ישובו :**

(לו) **ונדעו הגוים אשר ישארו סביבותיכם פי אני יהוה בניתי הנהרסות נטעתי הנשמה אני יהוה דברתי ונשיתי :**

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף צח/א

ואמר רבי אבא אין לך קץ מגולה מזה

שנאמר ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא

ו) סיום- הבחירה/אחריות האישית

ספר כד הקמח אמונה

ודבר ידוע כי ישראל זרע קדש אף גם זאת בהיותם בגלות בארץ אויביהם ועם היות שהם מפוזרים בקצוות דחויים בגוים כזורה ברכת ומזרה לא ישכחו עקרי התורה והמצות אך ישמרו משמרת האמונה ויעמדו חזקים באמונתם

ובכל דור ודור כל אחד ואחד מן האומות מתגרה בהם להמיר דתם ולהחליף אמונתם ולא אבו שמוע, וכמו שדרשו חז"ל (שיר ז) שובי שובי השולמית שובי שובי ונחזה בך הזכיר הכתוב הזה ד' פעמים שובי כנגד ד' מלכויות שכל מלכות ומלכות אומרת לנו לחזור לאמונתם ויעשו ממנו גזברין ושלטנין זהו נחזה בך מלשון (שמות יח) ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל וישראל משיבים להם מה תחזו בשולמית מה מעלה ושולטנות אתם יכולין לתת לנו כלום יש בכם כח לתת לנו כאותה מעלה של הר סיני...

והנה זאת אמנה שרואים ישראל אדמתם לנגדם זרים אוכלים אותה והמורדים והפושעים משמרים הבלי שוא הם שוכנים בתוכה והם מגורשים מבית תענוגיהם משועבדים בין האומות ועומדים באמונתם, ולזה אמר דוד ע"ה (תהלים סח) עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם אף סוררים לשכון יה אלהים.

Anne Frank, Diary of a Young Girl, entry dated april 11, 1944

The persecution reminds us that we are not like the rest of the nations of the world – we have a higher purpose.

Who has made us Jews different from all other people?

Who has allowed us to suffer so terribly up until now?

It is God who has made us as we are, but it will be God, too, Who will raise us up again.

Who knows, it might even be our religion from which the world and all peoples learn good, and for that reason and only that reason do we suffer.

We can never become just Netherlanders, or just English or representatives of any country for that matter. We will always remain Jews.

Who Will Win the War? Hasidic Tales of the Holocaust (Yaffa Eliach)

The German commander stepped out from his covered wagon and gave one of the long speeches they had learned to accept as part of their daily suffering. "I know that tomorrow is one of your most important holidays, Yom Kippur. It is an important fast day in your religion. I want to remind you that you are soldiers, soldiers at a time of war on the battlefield, and as such, it is strictly forbidden for you to fast. All those who fast will be executed by a firing squad."

On Yom Kippur, September 27, they worked as usual. It was an especially difficult day for it rained heavily and everything around them was turning into a muddy swamp. When food was distributed, all the men, as if by prior agreement, spilled the coffee into the running muddy gullies and tucked the stale bread into their soaked jackets.

Kalman Mann and another Jew, also from a Hasidic family, recited the Yom Kippur prayers, whatever they remembered by heart. All the others repeated after them while their tears mingled with the rain and their voices fought the noises of hammers, axes, and the constant downpour of the rain.

And so while demolishing telegraph and telephone poles in the heavy downpour, the men calculated the time to say the closing prayer of this holiest of holy days, the Neilah prayer. Night came and they fell exhausted at the foot of Mount Bornemissza, ready to break their fast. Just then, the German commander and a group of soldiers emerged from their covered wagons and ordered them to line up for roll call. The Jews expected the worst. Fathers parted from their sons, brothers said good-bye to brothers, friends feared for their last moment together.

"I am a benevolent officer in the best German tradition." Their fears intensified for they knew what to expect when they heard one of these "generosity" speeches. It was usually followed by the most catastrophic aftermath. "I know that you fasted today, but I am not going to invoke the death penalty that you deserve according to law. Instead, you are going to climb that mountain and slide down on your stomachs. Those among you who would like to repent

may say that they were wrong in disobeying army regulations and fasting today. Those who would like to do so please raise your hands.” Not a single hand went up. And so, tired, soaked, starved, the emaciated Jews climbed the wet, slippery mountain. When they reached the top, they were ordered to slide down on their stomachs. When they reached the bottom, they were ordered to line up again. They were asked if there were individuals who wanted to repent and be spared the ordeal. Mud-covered figures with feverish eyes looked at the clean-shaven German officer in silent defiance. And so ten times they repeated the humiliating performance, each time with **more** determination, each time with **more** strength, climbing and sliding from an unknown Polish mountain which on that soggy Yom Kippur night became a symbol of Jewish courage and human dignity. At midnight, as the rains abated, the performance was stopped. The men were given food and drink. They lit small campfires, trying to dry their clothes and warm their shivering bodies. Their faces shone with a strange glow as they sat around the small campfires at the foot of Bornemissza. It seemed as if the campfires reflected the glow of their shining faces and burning eyes. A young German officer of low rank walked over to the group where Kalman and his son Yitzchak were sitting and said, **“I don’t know who will win this war, but one thing I am sure of – people like you, a nation like yours, will never be defeated, never!”**

Rabbi Yisrael Meir Lau (transcribed my Rabbi Mark Wildes)

An Olympia airline plane lands in Athens, Greece. An old man steps off the plane. He is none other than Socrates, the great Greek philosopher, now a very old man, having been away from his home for hundreds of years. He steps off the plane and a young Greek porter at the terminal runs up to him to offer some help. “May I take your bag?” asks the porter. The old Socrates looks at the young man confused. “What language are you speaking?” “Greek,” replied the young man. “But why are you not speaking our classical Greek?” asks Socrates. “This is how we speak Greek today” replied the porter, “I studied a little classic Greek in university, but no one speaks it anymore”. The old man leaves the airport to visit his homeland and to his dismay sees nothing familiar. He looks for the usual Greek idols which used to line the streets of Athens but instead he sees a Greek Orthodox Church, a completely different religion. He hears people talking but no one speaking his classic Greek language. He has nothing in common with these people, just geography.

Another plane lands in Rome, Italy. An old man of great Roman descent steps off the plane, his name Julius Caesar. A young Italian porter runs to greet the old man. “May I help you with your bag?”. “What language are you speaking?”, asks Caesar. “Italian”, answers the porter. “But why are you not speaking Latin, the traditional and classic language of our people?” The young man chuckled, “No one speaks Latin anymore, some study it in the universities but now we speak Italian.” The old man asks to be taken to his hometown, to the legendary city of Pompey but he sees that no-one lives there anymore and that like his beloved Coliseum, it is now just a museum for tourists. He learns that Rome no longer rules over other countries but just another city in a larger country called Italy. The Rome of today is not the Roman empire of yesterday.

One last plane, this one, El Al airlines lands in Ben Gurion airport near Tel Aviv in Israel. A very old man who never visited Israel in his life walks off the plane. An Israeli porter climbs up the stairs to greet the old man and says to him: “Shalom Aleichem”. The old man responds: “Aleichem Shalom”.

Same language.

The young Israeli porter asks the man: who are you? The old man answers: "I am Moshe. Moshe, the son of Amram. I was never here in Israel. I died in Moav, in the East bank of the Jordan River after leading my people in the wilderness for 40 years. What is your name?" "Moshe, my name is also Moshe", the porter answered.

Same name.

"I was born in Egypt," the old man said, "Where are you from?." "I was born in Georgia, which used to be part of Russia and now I live here in Israel, can I take your suitcase?" "Oh my suitcase," the old man said, you reminded me, I forgot to bring my tefillin. Do you know what tefillin are?". The porter rolled up his sleeve and showed the old man the 7 marks on his arm from the tefillin he had just put on and tells the old man "My tefillin are here in my locker, I'll go get them for you". The old man responds "You have the tefillin I gave more than 3,000 years ago? Do you know what is written in them?" "What else," answered the porter, "the Shema."

Same Prayers.

Despite the fact that so many have ruled over our people, the Egyptians, the Babylonians, the Persians, the Greeks and the Romans, those empires have vanished and the Jewish people remain. As we will say on the night of the Seder: *In every generation our enemies rise up against to destroy us but God saves us from their hands.* This famous phrase from the Haggadah is not simply statement of history or fact — it's a statement of our theology, of our belief system. The Jewish people survived the Greeks and the Romans and we speak the same language, use the same names, and recite the same Shema because of what we call "hashgacha" or Divine Providence: our belief that God involves Himself in history and ensures the survival of our people.

The History of the Jews (Conclusion), Cecil Roth

Our survey of three and a half millennia of Jewish history is closed.

But the story which we have set ourselves to tell is unended.

Today the Jewish people has in it still those elements of strength and endurance which enabled it to surmount all of the crises of its past, surviving thus the most powerful empires of antiquity.

Throughout our history, there have been weaker elements who have shirked the sacrifices which Judaism entails; they have been swallowed up, long since, in the great majority. Only the more stalwart have carried on the traditions of their ancestors and can now look back with pride in their superb heritage.

Are we to be numbered with the weak majority or the stalwart minority?

It is of course, for ourselves, to decide, but in a reading of Jewish history, one factor emerges which may perhaps help us in our decision:

the preservation of the Jew was certainly not casual.

He has endured through the power of a certain ideal, based upon the recognition of the influence of a higher power in human affairs.

Indeed, time after time in his history he has been saved from disaster in a manner which cannot be described as anything but providential.

This author has deliberately attempted to write this book in a secular spirit, but he does not think that his readers can fail to see on every page, a higher immanence.